

DECYZJA KOMISJI**z dnia 24 listopada 2015 r.****w sprawie koordynacji działań Unii i państw członkowskich przy użyciu mechanizmu koordynacji – Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji**

(2015/C 407/07)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 210 ust. 2 oraz art. 214 ust. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Społeczność międzynarodowa stoi w obliczu bezprecedensowego kryzysu uchodźczego, który wymaga solidarności, poczucia wspólnoty i skuteczności. Państwa zmagają się ze wspólnymi wyzwaniami, a działania w odpowiedzi na nie wymagają koordynacji.
- (2) Z uwagi na swoje położenie geograficzne Turcja jest głównym krajem pierwszego przyjęcia i tranzytu dla migrantów. Do końca 2015 r. Turcja przyjmie ponad 2 mln osób ubiegających się o azyl i uchodźców, co stanowi największą liczbę na świecie. Kraj ten podejmuje godne pochwały wysiłki, by zapewnić zakrojoną na ogromną skalę pomoc humanitarną i wsparcie osobom szukającym schronienia, których liczba jest bezprecedensowa i stale rośnie. Na zażegnanie tego kryzysu Turcja przeznaczyła już ponad 7 mld EUR z zasobów własnych.
- (3) Turcja i UE są zdecydowane zmierzyć się z obecnymi problemami i je przezwyciężyć, wspólnie podejmując wysiłki. W związku z powyższym dnia 15 października 2015 r. Turcja poparła *ad referendum* dokument programowy (zwany dalej „wspólnym planem działania UE–Turcja”), którego celem jest rozwiązanie kryzysu uchodźczego i zarządzanie migracjami. Dokument odzwierciedla porozumienie między Unią Europejską i Turcją, by zacieśnić współpracę w zakresie wsparcia udzielanego w skoordynowany sposób obywatelom Syrii w ramach ochrony czasowej i zarządzania migracjami. Tego samego dnia Rada Europejska w swoich konkluzjach oświadczyła, że „z zadowoleniem przyjmuje wspólny z Turcją plan działania będący elementem kompleksowego planu współpracy opartego na podziale odpowiedzialności, wzajemnych zobowiązaniach i wynikach” i stwierdziła, że „UE i jej państwa członkowskie są gotowe zacieśnić współpracę z Turcją oraz znacznie zwiększyć swoje zaangażowanie polityczne i finansowe w ustalonych ramach”.
- (4) Jak przewiduje wspólny plan działania UE–Turcja, Unia Europejska musi zmobilizować znaczne nowe zasoby finansowe w sposób zapewniający trwałe rezultaty i odpowiednio do sytuacji, by pomóc Turcji sprostać pojawiającym się potrzebom i poradzić sobie z wyzwaniem, jakim jest obecność Syryjczyków potrzebujących ochrony czasowej. Środki należy zmobilizować w możliwie elastyczny sposób i możliwie szybko. Ustalenie priorytetów i obszarów, na które należy je przeznaczyć, powinno nastąpić w konsultacji z władzami Turcji, z wyjątkiem działań dotyczących udzielania natychmiastowej pomocy humanitarnej. Priorytetem będzie udzielanie natychmiastowej pomocy humanitarnej i rozwojowej uchodźcom i społecznościom przyjmującym, organom krajowym i lokalnym w zarządzaniu napływem uchodźców i w radzeniu sobie z jego konsekwencjami.
- (5) Od początku konfliktu w Syrii Unia Europejska i państwa członkowskie zmobilizowały środki w łącznej kwocie 3,6 mld EUR (ok. 1,6 mld EUR z budżetu unijnego, a pozostałe 2,0 mld EUR z budżetów państw członkowskich), co czyni je głównym darczyńcą na świecie pomagającym uporać się z konsekwencjami tego kryzysu. Dzięki tej pomocy możliwe jest natychmiastowe udzielanie pomocy humanitarnej i wspieranie zdolności na szczeblu krajowym i lokalnym w zakresie świadczenia usług na rzecz osób odczuwających skutki kryzysu (usługi w zakresie edukacji, opieka zdrowotna, podstawowe usługi związane z gospodarką wodną i gospodarowaniem odpadami, wspieranie źródeł dochodów). Różne instrumenty Unii Europejskiej są niemniej jednak stosowane równoległe z realizowanymi przez państwa członkowskie programami za pośrednictwem rozmaitych kanałów dwustronnych (agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych, organizacji pozarządowych, agencji krajowych, rządów państw przyjmujących).
- (6) Tytuł III część piąta Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczy m.in. współpracy na rzecz rozwoju z państwami trzecimi i pomocy humanitarnej. Zgodnie z art. 4 ust. 4 TFUE wykonywanie przez Unię swoich kompetencji w tych obszarach nie uniemożliwia państwom członkowskim wykonywania ich kompetencji.
- (7) Turcja figuruje w prowadzonym przez Komisję Pomocy Rozwojowej OECD wykazie krajów będących beneficjentami oficjalnej pomocy rozwojowej jako „kraj o wyższym średnim dochodzie”.
- (8) Zgodnie z art. 210 ust. 1 TFUE Unia i państwa członkowskie koordynują swoje polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju i wzajemnie się konsultują. Potrzebna jest zatem większa koordynacja. W myśl art. 210 ust. 2 i art. 214 ust. 6 TFUE Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę na rzecz lepszej koordynacji działań Unii i państw członkowskich, zmierzającą do zwiększenia skuteczności i poprawy komplementarności unijnych i krajowych środków pomocy.

- (9) Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji ma zasadniczo na celu koordynację i usprawnienie działań finansowanych z budżetu Unii i dwustronnych wkładów państw członkowskich w celu poprawy skuteczności i kompletności wsparcia udzielanego uchodźcom i społecznościom przyjmujących uchodźców w Turcji.
- (10) Pomoc UE i państw członkowskich umożliwia kompleksową odpowiedź, proporcjonalnie do wspomnianych wyzwań. Odpowiedź ta powinna pomóc złagodzić konsekwencje napływu uchodźców, które są odczuwalne zarówno przez samych uchodźców, jak i Turcję będącą krajem przyjmującym. W ramach takiej odpowiedzi UE i państwa członkowskie powinny zapewnić środki i działania w celu sprostania potrzebom w sposób skoordynowany i wszechstronny.
- (11) Instrumenty UE stosowane obecnie w związku z kryzysem w Syrii, takie jak Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI) ⁽¹⁾, Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI) ⁽²⁾, Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) ⁽³⁾, Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP) ⁽⁴⁾ i środki finansowe zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 w sprawie pomocy humanitarnej ⁽⁵⁾, mogą wesprzeć Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji w limitach określonych w wieloletnich ramach finansowych 2014–2020. Wszelka pomoc humanitarna w ramach Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji powinna być zarządzana i udzielana w pełnym poszanowaniu zasad humanitarnych i w myśl Konsensusu europejskiego w sprawie pomocy humanitarnej ⁽⁶⁾.
- (12) Działania i środki, które będą finansowane z budżetu unijnego, zostaną wdrażane zgodnie z jego zasadami i rozporządzeniami finansowymi; dotyczy to zarówno zarządzania bezpośredniego i pośredniego, jak i funduszy powierniczych jako jednego z narzędzi przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 236/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiającego wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych ⁽⁷⁾.
- (13) Komisja potwierdza, że państwa członkowskie wyrażają chęć wniesienia wkładu w wysokości 2 500 000 000 EUR z łącznej kwoty 3 000 000 000 EUR. Komisja zwraca się do państw członkowskich o złożenie formalnego zobowiązania do wniesienia swojego wkładu finansowego zgodnie z podziałem przedstawionym w załączniku, opracowanym według klucza DNB.
- (14) Komisja zwraca uwagę, że w budżecie UE na 2015 r. znajdują się obecnie „nadzwyczajne dochody” w postaci „innych dochodów” oraz należności celnych w wysokości 2 300 000 000 EUR; źródłem tych dochodów są wyższe stawki pobieranych grzywien za naruszenie zasad konkurencji, dochody z tytułu inwestycji i udzielonych pożyczek i kredytów, kary, odsetki za zwłokę i wyższe, niż zakładano, należności celne. Podana kwota 2 300 000 000 EUR stanowi część projektu budżetu korygującego 8/2015, przyjętego niedawno przez Parlament Europejski i Radę. Te nadzwyczajne dochody z budżetu na 2015 r. zostaną potrącone z wkładów państw członkowskich do budżetu UE.
- (15) Wkłady finansowe państw członkowskich należy ująć w budżecie Unii jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽⁸⁾.

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Ustanowienie Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji

Niniejsza decyzja ustanawia mechanizm koordynacji – Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji („instrument”), którego celem jest pomoc Turcji w sprostaniu pilnym potrzebom humanitarnym i rozwojowym uchodźców i społeczności przyjmujących, a także pomoc organom krajowym i lokalnym w zarządzaniu napływem uchodźców i w radzeniu sobie z jego konsekwencjami.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ustanawiające Instrument Finansowania Pomocy Przedakcesyjnej (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 1).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.

⁽⁶⁾ Wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej „Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej” (Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1).

⁽⁷⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 95.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

Artykuł 2

Cele instrumentu

1. Instrument ma służyć koordynacji i usprawnianiu działań finansowanych z budżetu Unii i wkładów dwustronnych państw członkowskich.
2. Jego szczegółowym celem jest poprawa skuteczności i komplementarności wsparcia udzielanego uchodźcom i społecznościom przyjmującym w Turcji.
3. Komisja powinna dopilnować, by wszystkie działania podejmowane w ramach unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego i indywidualne działania realizowane przez państwa członkowskie stanowiły uzupełnienie działań koordynowanych w ramach instrumentu.

Artykuł 3

Zakres i forma wsparcia

1. Komisja koordynuje działania Unii i państw członkowskich w drodze ustalania priorytetów i koordynowania alokacji zasobów.

Komisja będzie postępować zgodnie z mechanizmem określonym w art. 5 niniejszej decyzji.

2. Instrument będzie służył koordynacji udzielania m.in. pomocy humanitarnej i rozwojowej uchodźcom i społecznościom przyjmującym, organom krajowym i lokalnym w zarządzaniu napływem uchodźców i w radzeniu sobie z jego konsekwencjami.
3. Pomoc może przybrać formę dotacji, z wyjątkiem przypadków, gdy charakter projektu, który ma być finansowany, wymaga innej formy wsparcia, zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 236/2014.
4. Komisja zapewnia poszanowanie i szerzenie zasady równości kobiet i mężczyzn oraz uwzględnienie problematyki płci na różnych etapach wdrażania instrumentu.

Komisja podejmuje odpowiednie kroki mające na celu zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w dostępie do projektów wspieranych w ramach instrumentu.

Artykuł 4

Koordinacja zasobów w ramach instrumentu

1. Kwota instrumentu wynosi 3 000 000 000 EUR.

Budżet UE

2. Kwota 500 000 000 EUR z całkowitej kwoty jest finansowana z budżetu UE z zastrzeżeniem dalszych indywidualnych decyzji w sprawie finansowania zgodnie z art. 84 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w poszanowaniu jego przepisów finansowych i wymogów odnośnego aktu podstawowego.

Wkłady państw członkowskich

3. Na podstawie zobowiązań do wniesienia wkładów finansowych państwa członkowskie przeznaczają kwotę 2 500 000 000 EUR zgodnie z podziałem przedstawionym w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 5

Komitet sterujący

1. Komitet sterujący instrumentem przedstawia wytyczne strategiczne w sprawie koordynowania pomocą, która ma być udzielana.

Komitet sterujący odpowiada za stałe monitorowanie wdrażania instrumentu.

W skład tego komitetu wchodzi dwóch przedstawicieli Komisji i jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego.

Turcja uczestniczy w pracach komitetu sterującego w charakterze doradczym, by zapewnić pełną koordynację działań w terenie, z wyjątkiem działań dotyczących udzielania natychmiastowej pomocy humanitarnej.

Komitetowi sterującemu przewodniczy Komisja.

Należy dopilnować, by przedstawiciele państw członkowskich i Komisji zasiadający w komitecie nie znaleźli się w sytuacji stanowiącej konflikt interesów zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.

2. Komisja zachowuje odpowiedzialność za ostateczne decyzje dotyczące ustalania priorytetów, wyznaczania działań i przydziału środków, a przy tym dąży, o ile to możliwe, do osiągnięcia konsensusu.
3. Na wniosek Komisji komitet sterujący sporządza i przyjmuje swój regulamin wewnętrzny w terminie dwóch miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji.
4. Komisja zapewnia sekretariat w ramach instrumentu.

Artykuł 6

Tryby wdrażania

1. Komisja dokonuje wyboru odnośnych działań i koordynuje ich wdrożenie, w szczególności w drodze kontroli *ex ante* proponowanych działań.
2. Priorytetowo będą traktowane działania związane z niesieniem natychmiastowej pomocy humanitarnej i rozwojowej uchodźcom i społecznościom przyjmującym, organom krajowym i lokalnym w zarządzaniu napływem uchodźców i w radzeniu sobie z jego konsekwencjami.

Wszystkie działania niezwiązane z udzielaniem natychmiastowej pomocy humanitarnej konsultowane są z władzami tureckimi.

Komisja zwołuje regularne spotkania z udziałem właściwych organów państw członkowskich i Turcji.

Budżet UE

3. Działania i środki, które mają być finansowane z budżetu Unii, będą wdrażane zgodnie z jego przepisami finansowymi i wymogami odnośnego aktu podstawowego.

Wkłady państw członkowskich

4. Wkłady państw członkowskich służące finansowaniu działań i środków wybranych i koordynowanych zgodnie z niniejszą decyzją ujmują się w budżecie Unii jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Wkłady te wdrażane są bezpośrednio przez Komisję zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 lub pośrednio w drodze powierzenia zadań związanych z wykonywaniem budżetu podmiotom zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, w tym organom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego.
5. Działania związane z udzielaniem natychmiastowej pomocy humanitarnej, koordynowane w ramach instrumentu, będą wybierane i wdrażane z poszanowaniem zasad określonych w Konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej.

Artykuł 7

Ekspozowanie znaczenia instrumentu

Komisja dostarcza informacji i promuje działania wspierane w ramach instrumentu, by zapewnić ekspozowanie jego znaczenia.

Artykuł 8

Informowanie, monitorowanie i ocena

1. Komisja systematycznie informuje Parlament Europejski i Radę o wdrażaniu instrumentu.
2. Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie doroczne sprawozdanie z wdrażania instrumentu.
3. Komisja dokona oceny instrumentu w pełnym porozumieniu z państwami członkowskimi do dnia 31 grudnia 2019 r.

*Artykuł 9***Przepisy końcowe**

1. Instrument ustanawia się od dnia 1 stycznia 2016 r. w przypadku wkładów finansowych w ramach roku budżetowego 2016 i 2017. Do dnia 21 grudnia 2015 r. państwa członkowskie poinformują Komisję o terminach wniesienia swoich wkładów, w tym o przewidywanym harmonogramie płatności na lata 2016–2017.
2. Komisja dokona przeglądu zdolności finansowej, czasu realizacji i charakteru finansowania do dnia 31 grudnia 2016 r.

Sporządzono w Strasburgu dnia 24 listopada 2015 r.

W imieniu Komisji

Johannes HAHN

Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Państwo członkowskie	1 % dochodu narodowego brutto (w EUR)	Klucz DNB	Wkłady krajowe na rzecz Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji (w EUR)
Belgia	4 044 908 000	2,88 %	72 055 025,81
Bułgaria	412 388 025	0,29 %	7 346 181,86
Republika Czeska	1 429 950 658	1,02 %	25 472 799,77
Dania	2 691 551 852	1,92 %	47 946 662,36
Niemcy	29 998 426 500	21,38 %	534 384 810,63
Estonia	195 941 500	0,14 %	3 490 455,12
Irlandia	1 605 484 000	1,14 %	28 599 708,83
Grecja	1 758 757 000	1,25 %	31 330 077,48
Hiszpania	10 723 591 000	7,64 %	191 027 490,92
Francja	21 697 735 000	15,46 %	386 518 273,19
Chorwacja	414 701 663	0,30 %	7 387 396,46
Włochy	15 782 177 500	11,25 %	281 139 943,61
Cypr	162 048 000	0,12 %	2 886 684,40
Łotwa	245 937 500	0,18 %	4 381 071,93
Litwa	363 756 951	0,26 %	6 479 879,52
Luksemburg	302 768 000	0,22 %	5 393 436,90
Węgry	1 028 794 578	0,73 %	18 326 701,09
Malta	79 473 735	0,06 %	1 415 726,15
Niderlandy	6 589 010 000	4,70 %	117 375 051,69
Austria	3 201 701 000	2,28 %	57 034 337,54
Polska	3 997 275 344	2,85 %	71 206 509,04
Portugalia	1 708 890 500	1,22 %	30 441 767,55
Rumunia	1 517 506 692	1,08 %	27 032 502,06
Słowenia	366 916 000	0,26 %	6 536 154,06
Słowacja	737 276 500	0,53 %	13 133 667,62
Finlandia	1 992 220 500	1,42 %	35 488 940,55
Szwecja	4 301 727 510	3,07 %	76 629 947,27
Zjednoczone Królestwo	22 990 023 751	16,38 %	409 538 796,60
Ogółem		1	2 500 000 000,00